

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 10 Μαρτίου 1988, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Άλκης Μπαλτάς

Συμβούλιο Ειδικού Ταμείου Οργανώσεως Συναυλιών

Ζωή Σαμαρά

Παναγιώτης Μπακατσής

Γιάννης Μάντακας

Κώστας Πατσαλίδης

Κώστας Χατζηκωνσταντίνου

Καλλιτεχνική Επιτροπή

Κώστας Νικήτας

Πάυλος Καϊμάκης

Κοσμάς Γαλιλαίας

Εμμανουήλ Καζαμπάκας

Κώστας Γριμάλδης

Καλλιτεχνική Επιμέλεια Προγράμματος

Άσπα Μαλτσιδου

Για φωτογράφιση, μαγνητοσκόπηση ή ηχογράφιση των συναυλιών απαιτείται άδεια από τη Διεύθυνση της Κ.Ο.Θ.

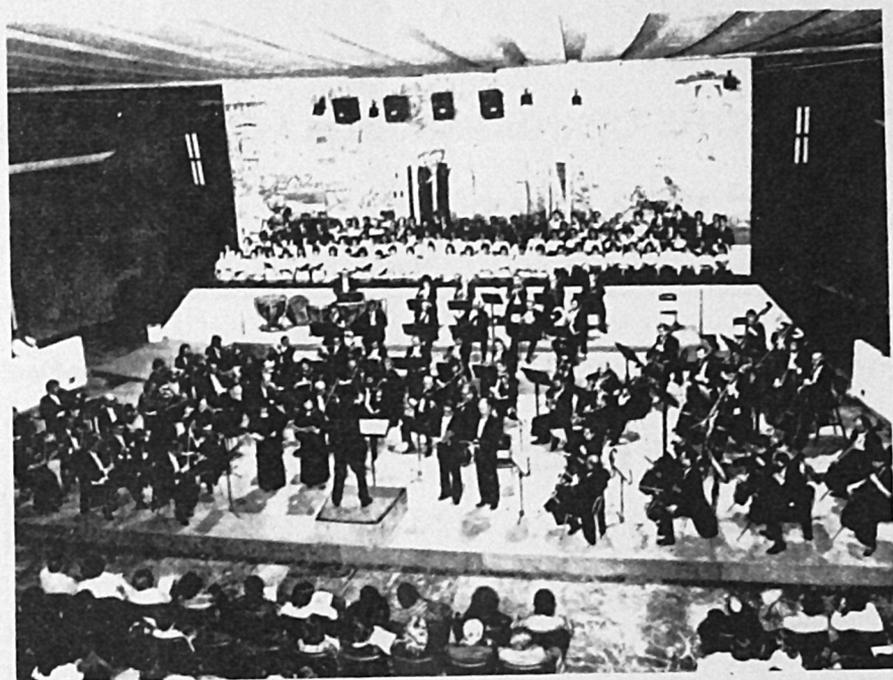
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

ΣΟΛΙΣΤ

SIEGFRIED PALM

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959, σαν τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης με τον αρχικό τίτλο «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος» (Σ.Ο.Β.Ε.).

Το Νοέμβριο του 1969 έπειτα από συνεχείς προσπάθειες του Σόλωνα Μιχαηλίδη, που ήταν ο ιδρυτής και μόνιμος διευθυντής της Σ.Ο.Β.Ε., η ορχήστρα κρατικοποιήθηκε και πήρε τον τίτλο «Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης» Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, εκτός από τις τακτικές της εμφανίσεις συχνά δίνει συναυλίες σε σχολεία, εργοστάσια, πολιτιστικά κέντρα και σε πόλεις της Βόρειας Ελλάδας.

Με την Κ.Ο.Θ. συνεργάστηκαν παγκοσμίου φήμης σολίστες. Από το 1966 η Κ.Ο.Θ. συμμετέχει τακτικά στα διεθνή φεστιβάλ «Δημήτρια» Θεσσαλονίκης και Αθηνών.

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο της πόλης του βιολί με τον Στ. Παπαναστασίου και ανώτερα θεωρητικά με το Σόλωνα Μιχαηλίδη. Για ένα διάστημα ήταν μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και συνεργάτης του Μουσικού Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το 1970 και 1971 με υποτροφία της οργάνωσης «Μουσικά Νιάτα» πήρε μέρος σαν βιολιστής στην «παγκόσμια ορχήστρα νέων» (στον Καναδά και το Βέλγιο).

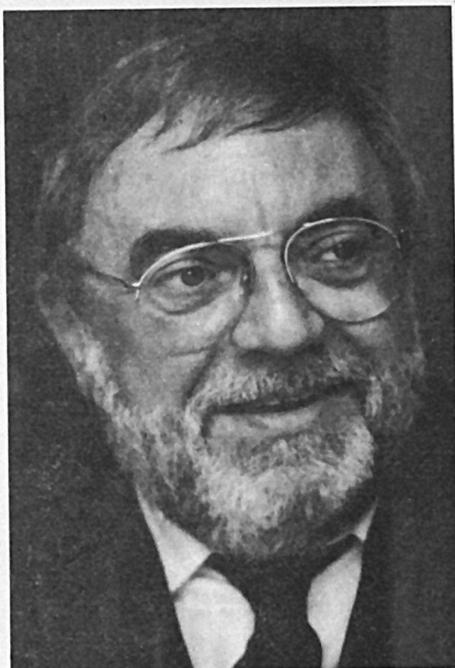
Το 1974 πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. και με υποτροφία της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών συνέχισε τις σπουδές του στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Δυτικού Βερολίνου. Το Μάρτιο του 1978 πήρε το δίπλωμα σύνθεσης από την τάξη του Max Baumann και τον Ιούνιο του 1978 το δίπλωμα διεύθυνσης ορχήστρας από τον καθηγητή Hans-Martin Rabenstein.

Έχει διευθύνει την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ., την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Εθνική Λυρική Σκηνή και έχει δώσει πολλές συναυλίες συμφωνικής μουσικής και παραστάσεις όπερας στην Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Πολωνία, Αυστρία, Βέλγιο, Σοβιετική Ένωση και σ' άλλες χώρες. Έχει διευθύνει έργα Ελλήνων και ξένων συνθετών για ηχογραφήσεις από την ΕΡΤ, τη Βελγική και την Ιταλική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση.

Σαν συνθέτης έχει γράψει έργα συμφωνικής μουσικής, χορωδιακά, μουσικής δωματίου κ.ά.

Ο Άλκης Μπαλτάς είναι από τα ιδρυτικά στελέχη και μέλη σήμερα της οργανωτικής επιτροπής των Διεθνών Μουσικών Ημερών, που διοργανώνει η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Από το 1983 είναι διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

SIEGFRIED PALM

Ο καθηγητής Siegfried Palm γεννήθηκε στο Wuppertal. Άρχισε εννέα χρονών βιολοντσέλο και πιάνο. Από το 1945 εμφανίζεται σαν βιολοντσέλιστας με τις ορχήστρες του Lübeck, της Ραδιοφωνίας του Αμβούργου και ορχήστρες των studiums του Enrico Mainardi.

Από το 1955 ξεκινά διεθνή καριέρα σολίστα. Γίνεται πρώτο τσέλο στη Συμφωνική Ορχήστρα της Δυτικογερμανικής Ραδιοφωνίας της Κολωνίας. Παίζει με τον πιανίστα Aloys Kontarsky σαν duo από το 1962. Οι δραστηριότητές του επεκτείνονται: Υφηγητής στα Διεθνή Καλοκαιρινά Kurse Σύγχρονης Μουσικής του Ντάρμστατ. Προσκαλεσμένος-υφηγητής στη Σχολή Μουσικής της Σουηδικής Ραδιοφωνίας στη Στοκχόλμη, στο Dartmouth-College στο Αννόβερο, στο Φεστιβάλ Marlboro, στα Konservatorium της Βασιλείας και της Βέρνης. Διευθύνει ανώτερους κύκλους μαθημάτων βιολοντσέλου στην Perugia, Citty di Castello, Βαρκελώνη, Malmö, Salzburg, Βαϊμάρη, Λος Άντζελες, Σύδνεϋ, Ρώμη, Βιέννη, Παρίσι.

Δίσκοι του κυκλοφορούν και παίρνουν διεθνή βραβεία.

Συνθέτες όπως οι Blacher, Engelmann, Liebermann, Ligeti, Xenakis, Zimmermann κ.ά. συνθέτουν και του αφιερώνουν έργα τους.

Ο Siegfried Palm για μεγάλες περιόδους διέυθυνε ανώτερες τάξεις τσέλου στην Ανώτατη Μουσική Σχολή της Κολωνίας και στην Ανώτατη Σχολή Rheinland της ίδιας πόλης. Συμμετείχε και συμμετέχει σε επιτροπές και συμβούλια μουσικής εκπαίδευσης, διεθνών μουσικών διαγωνισμών, προγραμματισμού φεστιβάλ. Είναι επίτιμο μέλος της Όπερας του Βερολίνου, μέλος σε επιτροπές της UNESCO και διεθνών οργανισμών μουσικής.

Ο Palm έχει παρασημοφορηθεί για τις υπηρεσίες του στη χώρα του και στη Γαλλία. Παίζει σε τσέλο Giovanni Battista Grancino του 1708, που ανήκε

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

PAUL UYTTENBROUCK:
(1932)

«Οι επτά πύλες της νύχτας», για δύο
ορχηστρικές ομάδες.
Α' εκτέλεση.

JOSEPH HAYDN:
(1732-1809)

Συμφωνία αρ. 100, σε σολ μείζονα,
«Στρατιωτική»
Adagio, Allegro.
Allegretto.
Minuet, Moderato, Trio.
Finale, Presto.

Διάλειμμα

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ANTON DVORAK:
(1841-1904)

Κοντσέρτο για βιολοντσέλο και ορχήστρα,
σε σι ελάσσονα, έργο 104.

Allegro.
Adagio, ma non troppo.
Finale. Allegro moderato.

Βιολοντσέλο: SIEGFRIED PALM

PAUL UYTTEBROUCK

ΟΙ ΕΠΤΑ ΠΥΛΕΣ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ, για δύο ορχηστρικές ομάδες.

Στην παρτιτούρα του έργου υπάρχει το εξής εισαγωγικό κείμενο: «Το κομμάτι αυτό είναι εμπνευσμένο απ' τον ασσυριακό μύθο «η κάθοδος της Ιστάρ στον Άδη». Όπως στην ελληνική μυθολογία η Αφροδίτη θα κατέβει στον Άδη για να τραβήξει τον αγαπημένο της Άδωνι απ' τα χέρια της Περσεφόνης, η Ιστάρ, θεά του έρωτα, περιπλανιέται στην περιοχή της κυράς της «χώρας χωρίς επιστροφή», της αδελφής της Ερεσκιγκάλ, για να ψάξει εκεί τον Ταμούζ, «τον εραστή της νιότης της».

Επτά θυρωροί της ζητούν ένα μέρος απ' τα κοσμήματα και τα ρούχα της, στο πέρασμα από καθεμιά απ' τις επτά πύλες. Έτσι παρουσιάζεται γυμνή και ταπεινωμένη μπροστά στην Ερεσκιγκάλ που την κλειδώνει στο παλάτι της. Απ' το γεγονός ότι η θεά του έρωτα είναι κρατημένη στον Άδη, κάθε γέννηση σταματά πάνω στη γη. Για να ελευθερώσει την Ιστάρ, ο θεός Εα επινοεί ένα σχέδιο. Της φέρνει ένα ασκί γεμάτο με νερό της ζωής και η Ιστάρ ξαναεμφανίζεται, προς ανακούφιση των θνητών»

Στο έργο, η ορχήστρα πάνω στη σκηνή παριστάνει την πορεία της Ιστάρ, ενώ τα χάλκινα (τρομπέτες, τρομπόνια και τούμπα) από πίσω συμβολίζουν χαρακτηριστικά το βασίλειο της Νύχτας. Κάθε φορά που η Ιστάρ περνά από μία από τις επτά πύλες ακούγονται τα χάλκινα. Μετά την έβδομη πύλη, τα χάλκινα παραμένουν μόνα τους, γιατί η Ιστάρ είναι φυλακισμένη και δεν προχωράει πια. Στη συνέχεια όμως θα εμφανισθεί πάλι, πρώτα μέσα από τα έγχορδα, μέχρι να απομακρυνθεί από το βασίλειο της Νύχτας, το οποίο αμυδρά διαφαίνεται μόνο στις τρομπέτες, που θυμίζουν θεματικά την πρώτη πύλη. Η απελευθέρωση της Ιστάρ δηλώνεται επίσης και από τις συγχορδίες, οι οποίες, ενώ στην κάθοδό της προς τον Άδη έχουν τη μορφή κλάστερ¹, προς το τέλος του έργου γίνονται όλο και πιο καθαρές, «αρμονικές».

Πρόθεση του συνθέτη με το έργο αυτό ήταν να δώσει μια εισαγωγή στην προβληματική της σύγχρονης μουσικής, η οποία εκτός από τις ακουστικές δυσκολίες που παρουσιάζει για πολλούς ακροατές, έχει και αναγνωστικές δυσκολίες για τους εκτελεστές. Έτσι σε μερικά σημεία χρησιμοποιούνται εκτός από το παραδοσιακό σύστημα του πενταγράμμου και ορισμένα ειδικά σύμβολα τα οποία εξηγεί ο συνθέτης στην αρχή της παρτιτούρας. Επιπλέον, καταφεύγει και σε ιδιαίτερες τεχνικές για την παραγωγή ειδικών ηχητικών εφέ (π.χ. χρήση μόνο του επιστομίου ή του καλαμιού των πνευστών, χτύπημα των κλειδιών των πνευστών και άλλα).

Evelin Voigtmann

1) Κλάστερ είναι η συνήχηση μιας ομάδας από νότες που βρίσκονται η μία δίπλα στην άλλη.

Γεννημένος στην πόλη Ixelles ο Paul Uy σπούδασε όμποε και σύνθεση στο Βασιλικό Ωδείο των Βρυξελλών. Συνέχισε αργότερα τη δημιουργική του δουλειά κοντά στους Francis de Bourguignon και Herman Scherchen. Οι συνθέσεις του περιλαμβάνουν έργα για μουσική υπόκρουση σε φιλμ, και τηλεόραση, έργα για ορχήστρα και για μουσική δωματίου. Η όπερά του «Sarah», σύνθεση σε μορφή κοντσέρτου, παίχτηκε στο φεστιβάλ του Spoleto.

Ο Paul Uy ήταν το 1986 προσκαλεσμένος συνθέτης στο διεθνές αμερικανικό φεστιβάλ στο Μαϊάμι.

JOSEPH HAYDN

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 100, ΣΕ ΣΟΛ ΜΕΙΖΟΝΑ, «ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ»

Η συμφωνία αυτή ανήκει στη σειρά των συμφωνιών, που ο Χάυδν έγραψε για τις συναυλίες που του είχε οργανώσει ο βιολιστής και ιμπρεσάριος Σάλομον στο Λονδίνο. Η πρώτη εκτέλεσή της δόθηκε στις 2 Μαΐου του 1794 κατά τη δεύτερη επίσκεψη του συνθέτη στο Λονδίνο.

Η συμφωνία έχει ονομαστεί «Στρατιωτική», γιατί ο συνθέτης χρησιμοποιεί κρουστά (τρίγωνο, γκράν κάσα και πιάτα) στην τελευταία και ιδίως τη δεύτερη κίνηση, όπου εμφανίζεται, λίγο πριν από το τέλος, κι ένα σύντομο προσκλητήριο σάλπιγγος. Αυτά, μαζί με τον ιδιαίτερο ρυθμικό χαρακτήρα εμβατηρίου πούχει η δεύτερη κίνηση, έχουν συντελέσει στον χαρακτηρισμό της ως «Στρατιωτική» συμφωνίας. Στην εποχή εκείνη, μάλιστα, τα κρουστά αυτά ήταν γνωστά ως «τουρκική μουσική», γι' αυτό και η συμφωνία αναφέρεται και ως «Συμφωνία με τουρκική μουσική».

Η συμφωνία αρχίζει με μια σύντομη αργή Εισαγωγή, όπως πολλές συμφωνίες του Χάυδν. Το πρώτο θέμα του Αλλέγκρο μοιράζεται ανάμεσα στα φλάουτα και όμποϊ, που το αρχίζουν, και στα έγχορδα, που το συμπληρώνουν. Μετά από μια προέκταση σ' όλη την ορχήστρα, εμφανίζεται το δεύτερο θέμα, μια χαριτωμένη μελωδία, στα πρώτα βιολιά, στα οποία έρχεται να ενωθεί και το φλάουτο. Η ανάπτυξη γίνεται κυρίως πάνω στο δεύτερο θέμα με συστηματική επεξεργασία του βασικού μοτίβου. Μερικές τολμηρές μετατροπές (ξαφνικές εγκαταστάσεις μακρυνών τόνων, λ.χ. στην αρχή της αναπτύξεως από τη Ρε μείζονα στη Σι υφ. μείζ. και στην ανακεφαλαίωση, μετά την επανάληψη και των δύο θεμάτων, με παρόμοιο τρόπο από τη Σολ μείζ. στη Μι υφ. μείζ.) δίνουν ξεχωριστό ενδιαφέρον.

Στη δεύτερη κίνηση, εκτός από τα χαρακτηριστικά που έχουμε αναφέρει πιο πάνω, έχουμε και τη χρήση δύο κλαρινέτων, από τις πρώτες περιπτώσεις χρησιμοποίησεως του οργάνου αυτού στην ορχήστρα από τον Χάυδν.

Το Μενουέτο είναι από τα πιο εξαιρετα δείγματα της τέχνης του μεγάλου συνθέτη. Αρχιτεκτονικώς είναι άψογα κτισμένο, με το Τρίο στη μέση σε πλήρη ρυθμική αντίθεση προς το κυρίως Μενουέττο.

Το Φινάλε είναι ένα από τα καταπληκτικά επιτεύγματα του Χάυδν, που συναντούμε στις τελευταίες συμφωνίες του. Η χάρη και η λεπτότητα συνδυασμένες σε χειμαρρώδη ορμή δημιουργούν εξ αρχής έντονο ενδιαφέρον, που διατηρείται αμείωτο ως το τέλος.

Σόλων Μιχαηλίδης

ANTONIN DVORAK

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ, ΣΤΗ ΣΙ ΕΛΑΣΣΟΝΑ, ΕΡΓ. 104

Ιστορικά στοιχεία. Κατά την περίοδο από το Σεπτέμβριο του 1892 ως τον Απρίλιο του 1895 ο Ντβόρζακ ήταν διευθυντής του National Conservatory of Music της Νέας Υόρκης, που είχε ιδρύσει η βαθύπλουτη Αμερικανίδα κυρία Thurber. Αφού επέστρεψε από τις διακοπές που έκανε στην πατρίδα του το καλοκαίρι του 1894, ο συνθέτης άρχισε να γράφει το κοντσέρτο για βιολοντσέλο στη Σι ελάσσονα, στις 8 Νοεμβρίου, σίγουρα ύστερα από παρότρυνση του Hanus Wihan, καθηγητή του βιολοντσέλου στην Πράγα και μέλους του διάσημου «Βοημικού κουαρτέτου». Το έργο ολοκληρώθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 1895. Μερικούς μήνες αργότερα, τον Ιούνιο του 1895, ο συνθέτης έκανε κάποιες μεταβολές στο καταληκτικό τμήμα του τελευταίου μέρους. Στην καινούργια γραφή, όπου η τελευταία επανέκθεση του κύριου θέματος σβήνει μεταμορφωμένη σε μια μελαγχολική επωδή σε ρρ, ο Ντβόρζακ πρέπει να επηρεάστηκε από το θάνατο της αγαπητής του κουνιάδας, της κόμησας Ιωσηφίνας Kaunic, της αδελφής της γυναίκας του. Η πρώτη εκτέλεση του κοντσέρτου έγινε κάτω από τη διεύθυνση του συνθέτη και με σολίστα το βιολοντσελίστα Leo Stern στις 19 Μαρτίου 1896 στο Λονδίνο.

Υφολογική τοποθέτηση. Ο Ντβόρζακ στις συμφωνικές συνθέσεις του συνδέθηκε με τη γερμανική κλασική και ρομαντική παράδοση, στις φόρμες της οποίας, όμως, έδωσε ένα έντονο εθνικό περίβλημα. Το κοντσέρτο του για τσέλο στη Σι ελάσσονα, που είναι ένα από τα πιο λαμπρά και εντυπωσιακά δείγματα του είδους, αποτελεί το τελευταίο έργο της λεγόμενης αμερικανικής περιόδου του συνθέτη. Στο «Εθνικό Ωδείο» της Νέας Υόρκης ανάμεσα στους μαθητές του υπήρχαν και μερικοί νέγροι από τους οποίους ο Ντβόρζακ ήρθε σε επαφή με τη λαϊκή μουσική των Ινδιάνων και των Αμερικανών Νέγρων. Ο Ντβόρζακ δε χρησιμοποίησε αυτούσιες ινδιάνικες μελωδίες ή νέγρικα σπιρίτσουαλς· η στροφή του προς τους εξωτικούς λαϊκούς σκοπούς χαρίζει μόνο μια ειδική απόχρωση στα «αμερικάνικα» έργα του. Το δίχως άλλο, ο συνθέτης, όπως είπε κι ο ίδιος «συνέθετε σύμφωνα με το πνεύμα μόνο των αμερικανικών αυτών λαϊκών τραγουδιών». Άλλωστε οι ξένοι αυτοί ήχοι έχουν αρκετές ομοιότητες και με το μελωδικό, αρμονικό και ρυθμικό σλαβικό ιδίωμα της βοημικής λαϊκής μουσικής· όντως έχουν κάτι το κοινό, πέρα από τη μείζονα και ελάσσονα, όπως λ.χ. τα κύρια θέματα του πρώτου και του τρίτου μέρους: Α' μέρος, μέτρο 87 κ.π: μείζονα με χαμηλωμένο προσαγωγέα στο δεύτερο μέτρο—μέτρο 110 κ.π: ελάσσονα· Γ' μέρος, μέτρο 33 κ.π: ελάσσονα—μέτρο 381 κ.π: μείζονα.

Στο κοντσέρτο για βιολοντσέλο, σόλο όργανο και ορχήστρα συνδιαλέγονται σε ίσους όρους, ενώ ο συμφωνικός χαρακτήρας του έργου, πάνω απ' όλα, είναι αποτέλεσμα της αυτονομίας της μεγάλης ορχήστρας και

της πολύχρωμης εννοήσεως. Ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτη είναι η έντεχνη και ηχητικά διαφοροποιημένη χρήση των χάλκινων πνευστών. Η φόρμα του πρώτου και του τρίτου μέρους είναι κάπως ελεύθερη, γεγονός που οδήγησε την ανάλυση της δομής του έργου σε διαφορετικά συμπεράσματα. Η άποψη, πάντως, ότι από το πρώτο μέρος λείπει η ανάπτυξη είναι λανθασμένη· διότι η μυστική παραλλαγή του πρώτου θέματος στη σολ δίεση ελάσσονα και το τελικό *animato* επεισόδιο του φλάουτου και του όμποε (μέτρο 224 κ.π.) ανήκουν ακόμα στην ανάπτυξη και δεν μπορούν, επομένως, να θεωρηθούν ως επανέκθεση. Η απομάκρυνση από τη φόρμα συντελείται περισσότερο με τη μη επανεμφάνιση του πρώτου θεματικού υλικού στο τμήμα της επανέκθεσης.

Στο δεύτερο μέρος, το οποίο ακολουθεί την τριμερή φόρμα του τραγουδιού, το μεσαίο τμήμα μένει χωρίς μελωδική επέκταση και κάνει δύο φορές την εμφάνισή του: πρώτα στη σολ ελάσσονα και ύστερα, στην επανάληψη, κάπως μεταλλαγμένο, στη σι ελάσσονα. Ακόμα κι η κόντρα αποκτά μεγαλύτερες διαστάσεις. Αρχίζει με μια παραλλαγή του κυρίου θέματος —που παρουσιάζεται με το γιορταστικό ήχο των τριών κόρνων— και περικλείει μέσα της μια σύντομη σόλο καντέντσα υπό τη συνοδεία των ξυλίνων. Οι μεμονωμένες θεματικές ομάδες του τελευταίου μέρους, του ροντό, είναι διαρθρωμένες έτσι ώστε να αποτελούν μια τριμερή φόρμα. Η δεύτερη επανέκθεση της κυρίας ομάδας παρουσιάζει μόνο την κεφαλή του θέματος στη μείζονα και σβήνει με μια λυρική επωδή που ο συνθέτης την επεξεργάζεται ως ανάπτυξη και η οποία υφαίνεται μαζί με την αφηρητική ιδέα του πρώτου μέρους. Με μια σύντομη κόντα από ολόκληρη την ορχήστρα, στην οποία κυριαρχεί η κεφαλή του κυρίου θέματος του ροντό σε μεγέθυνση και στη μείζονα, παιγμένη λαμπερά από τα τρομπόνια, το έργο οδηγείται στο τέλος του.

Rudolph Kloiber

Από το *Handbuch des Instrumentalkonzerts* του Rudolph Kloiber, Breitkopf & Härtel, Wiesbaden, 1973, Τόμ II, σελ. 180-184. Μετάφραση, Κώστας Γριμάλης.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 17 Μαρτίου 1988, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ
Σολίστ: ΝΙΚΟΣ ΓΚΙΝΟΣ (κλαρινέτο)
ΣΠΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (φαγκότο)

Πρόγραμμα: F. SCHUBERT: Ροζαμούνη, Εισαγωγή.
R. STRAUSS: Κοντσέρτο για κλαρινέτο, φαγκότο και ορχή-
στρα εγχόρδων, Α' εκτέλεση.
P.I.TSCHAIKOWSKY: Η λίμνη των Κύκνων, μουσική μπαλέτου,
Α' εκτέλεση.

Πέμπτη 24 Μαρτίου 1988, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ
Σολίστ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΛΗΣ (πίανο)

Πρόγραμμα: Π. ΠΕΤΡΙΔΗ: Κλέφτικοι χοροί.
J. BRAHMS: Κοντσέρτο αρ. 1, για πιάνο και ορχήστρα, σε ρε
ελάσσονα, έργο 15.
A. DVORAK: Συμφωνία αρ. 2, (7), σε ρε ελάσσονα, έργο 70.

Πέμπτη 31 Μαρτίου 1988, ώρα 9.00 μ.μ.

Διευθυντής ορχήστρας: ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΩΔΙΑ MARTIN-SCHONGAVER

ΧΟΡΩΔΙΑ CLUSTER CAMARA

ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΩΜΑΤΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρόγραμμα: N. RIMSKY-KORSAKOV: Μεγάλο Ρωσικό Πάσχα, έργο 36.
L. CHERUBINI: «Requiem», σε ντο ελάσσονα, για χορωδία και
ορχήστρα, Α' εκτέλεση.

Η διεύθυνση της Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα -αν χρειαστεί- να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής: ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Μόνιμος Αρχιμουσικός

Κάρολος Τρικολίδης

Α΄ ΒΙΟΛΙΑ

Κοντσερτίνο:
Κοσμάς Γαλιλαίας
Κων/νος Πατσαλίδης
Μίκης Μιχαηλίδης
Γαλάτεια Μπαλτά
Φάνης Καπλανίδης
Χριστόδουλος Πετικάκης
Ντάρια Κάτσιου
Στάθα Γκουτζικά
Μαρία Σουέρεφ
Μαρία Δρούγου
Νεοκλής Νικολαΐδης
Φώτω Θεοφάνους
Αουρέλ Πικουλεάτα
Λιλιάννα Πέτκοβα

Β΄ ΒΙΟΛΙΑ

Ελευθέριος Αγγελόπουλος
Νικόλαος Αρχοντής
Αλέξανδρος Δοϊτσίνης
Ελένη Μυρίδου
Παρασκευή Μπακατσή
Στέλλα Παπαδοπούλου
Μίμης Τοπτσίδης
Αυθή Τζίμα
Πολυξένη Χαριζοπούλου
Εύη Δελφινόπουλου

ΒΙΟΛΕΣ

Οδυσσέας Κουζώφ
Κυριάκος Πάτρας
Γεώργιος Μαυρομουστάκης
Γεώργιος Καμένος
Νικόδημος Δέλλιος
Ειρήνη Παραλίκα
Γεώργιος Καδόγλου
Στέφανος Διαμαντής
Φελίτσια Ποπίκα

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Εμμανουήλ Καζαμπάκας
Ζώρα Γκίριτς
Ρένος Μπαλτάς
Κατερίνα Δημητρακοπούλου
Γεώργιος Μανώλας
Αυθή Αικατερίνη
Άγγελος Ντοροφτέι
Ιβάν Μπιάνκι

ΚΟΝΤΡΑΜΠΙΑΣΑ

Γεώργιος Γράλιτσας
Αναστάσιος Μαυρουδής
Λάσκαρης Θεοδωρίδης
Αλέξανδρος Αδαμόπουλος
Αναστάσιος Τοπούζας
Πολύβιος Καρατζίβας
Ελένη Μπουλασίκη

ΦΛΑΟΥΤΑ

Ηλίας Μακοβέι
Πέτρος Σουσάμογλου
Γεώργιος Κανάτσος
Νίκος Κουκής

ΟΜΠΟΕ

Μπάτκο Άνταμ
Μιχαήλ Ντοροφτέι
Νικόλαος Καλπαξίδης
Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κοσμάς Παπαδόπουλος
Πόλλα Σμιθ
Δημήτριος Κισλάς
Χρήστος Γραονίδης

ΦΑΓΚΟΤΑ

Νικόλαος Δαναηλίδης
Άγγελος Πολίτης
Βασίλης Ζαρόγκας
Μαλίνα Ιορδανίδου
Γεώργιος Πολίτης

ΚΟΡΝΑ

Θεόδωρος Ζαρίμπας
Εμμανουήλ Ιορδανίδης
Δημήτριος Αλεξιάδης
Βασίλειος Βραδέλης
Νίκος Δραγομάνοβιτς
Κλεάνθης Ζαρίμπας

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Ευάγγελος Γκεμιτζής
Ιωάννης Σισμανίδης
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γεώργιος Αβράμογλου
Δημήτρης Κορατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Ιγνάτιος Μαυρίδης
Ιωάννης Παρθένης
Δημήτριος Νέτσakas
Φώτης Δράκος
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ

Ιωάννης Τέμπρελης

ΤΥΜΠΑΝΑ-ΚΡΟΥΣΤΑ

Κων/νος Γρηγοριάδης
Ιωάννης Ιωσηφίδης
Κων/νος Χανής
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Αναστάσιος Βασιλειάδης

ΠΙΑΝΟ

Ελεονώρα Λουκίδου

Εισιτήρια για τις συναυλίες πωλούνται από το ταμείο του Δήμου της πλατείας Αριστοτέλους, τηλ. 284-455 και το απόγευμα της συναυλίας από το ταμείο της αίθουσας του Α.Π.Θ. (6.00 - 9.00 μ.μ.).

Συνδρομές, στα γραφεία της Κ.Ο.Θ.

Φωτοστοιχειοθεσία—εκτύπωση—βιβλιοδεσία: «Παρατηρητής» Ανώνυμη Εταιρεία
εκδόσεων, Αλ. Σταύρου 15, τηλ. 927.685, 938.427, Θεσσαλονίκη

Φωτογραφία Εξωφύλλου: Διογένης Νικολέρης - Χρήστος Νικολέρης